

กรมบังคับคดี
กระทรวงยุติธรรม

ผูกประโยชน์ ทับซ้อน

STOP

Conflict of Interest

ผลประโยชน์ ทับซ้อน

กรมบังคับคดี

STOP

Conflict of Interest

กรมบังคับคดี

คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรของหน่วยงาน อันจะเป็นกลไกหนึ่งในการป้องกันแก้ไขปัญหาการทุจริตในภาครัฐให้เป็นไปได้โดยมีประสิทธิภาพและส่งเสริมนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

กรมบังคับคดีเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของสังคม การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ บริหารราชการแผ่นดินที่มีหลักธรรมาภิบาล และป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยยึดหลักการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เป็นธรรมและโปร่งใสภายใต้วิสัยทัศน์ “บังคับคดีอย่างมืออาชีพ บนพื้นฐานความเป็นธรรม ตามมาตรฐานสากลอย่างมั่นคง” ตลอดจนการปลูกฝังค่านิยมคุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกในการรักศักดิ์ศรีความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต การบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ทุกระดับจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการจัดทำคู่มือฉบับนี้ขึ้น เพื่อเป็นการให้องค์ความรู้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และเพื่อเป็นการปลูกฝังด้านความคิดให้มีความตระหนักรู้ และสามารถแยกแยะเรื่องประโยชน์ส่วนตนออกจากประโยชน์ส่วนรวมได้

กองบริหารทรัพยากรบุคคล กรมบังคับคดี

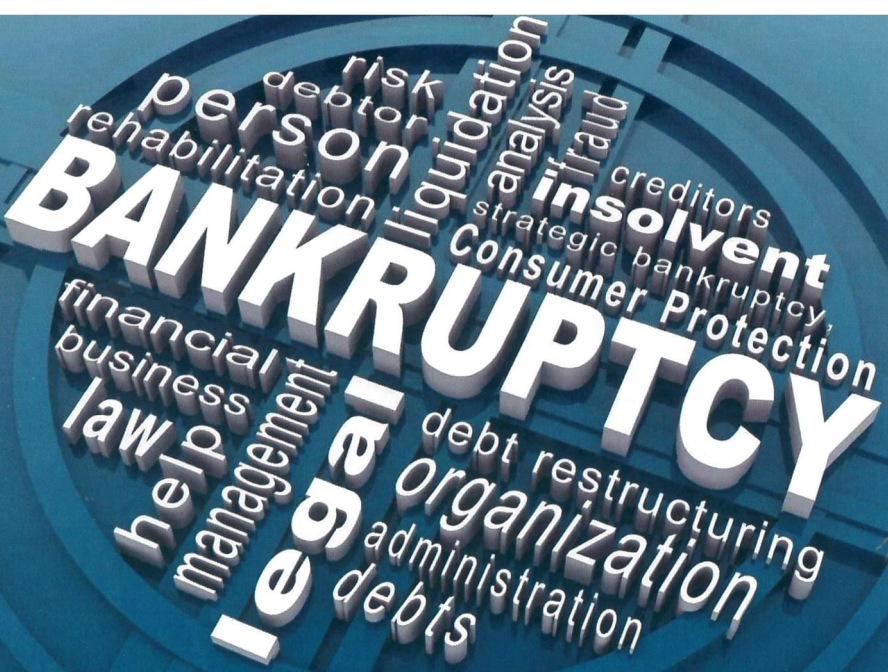
เมษายน 2560

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	6
ตอนที่ 1 ทำความรู้จักกับประโยชน์ทับซ้อน	9
1. ความหมายของประโยชน์ทับซ้อน โดยสำนักงานข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)	
2. การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์ส่วนรวม	

ตอนที่ 2	กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาประโยชน์ทับซ้อน	15
	1. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒	
	2. ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓	
	3. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือรับ ของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔	
ตอนที่ 3	ข้อเสนอแนะในการพิจารณาเกี่ยวกับการให้-รับ ของขวัญและหรือผลประโยชน์อื่นใด	29
ตอนที่ 4	แนวทางการปฏิบัติงานของกรมบังคับคดีเพื่อป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อน	37
	1. ปฏิบัติงานตามภารกิจของกรม	
	2. กิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และป้องกันและปราบปรามการทุจริต	
ตอนที่ 5	ตัวอย่างการลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่ ในสังกัดกรมบังคับคดี	43
บรรณานุกรม		48

บทนำ

กรมบังคับคดีเป็นองค์กรซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม มีภารกิจเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่ง คดีล้มละลาย และคดีฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามคำสั่งศาล การชำระบัญชีตามคำสั่งศาล การวางทรัพย์ และการประเมินราคาทรัพย์สิน โดยดำเนินการยึดอายัด และจำหน่ายทรัพย์สิน รวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ในคดีล้มละลาย ตลอดจนกำกับ การฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ เพื่อให้เจ้าหนี้ ลูกหนี้และผู้มีส่วนได้เสีย ได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิบัติตามภารกิจของกรมบังคับคดีอย่าง เสมอภาค เจ้าหนี้ที่ในสังกัดกรมบังคับคดีจึงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เป็นธรรม และโปร่งใส ซึ่งลักษณะการปฏิบัติงาน

อาจมีหลายส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน อาทิเช่น ผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดีบางสำนักงานอาจมีการแบ่งแยกบัญชีธนาคาร เพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดตอบแทนจากธนาคารเจ้าของบัญชี เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีอาจมีการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณามีคำสั่งในสำนวนคดีโดยไม่เป็นไปอย่างเที่ยงธรรม เอื้อประโยชน์แก่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเพื่อหวังสิ่งตอบแทน เช่น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อาจใช้ดุลยพินิจในการสั่งให้เจ้าหน้าที่บางรายได้รับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีเร่งรัดดำเนินการอย่างรวดเร็ว เฉพาะคดีที่ตนได้รับประโยชน์ตอบแทน เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี อาจมีการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เป็นไปตามระบบและระเบียบ เช่น การจัดทำบัญชีรับจ่ายเงินในคดี หากเป็นกรณีที่ได้รับประโยชน์ตอบแทนจากผู้แทนโจทก์หรือนุคคลบางกลุ่ม จะดำเนินการจัดทำบัญชีรับจ่ายเงินอย่างรวดเร็ว เจ้าหน้าที่ธุรการอาจปฏิบัติหน้าที่โดยหวังประโยชน์ตอบแทน เช่น การค้นหาสำนวนคดีได้อย่างรวดเร็ว หรือมีการบริการพิเศษเฉพาะคดีที่มีผู้ให้ผลประโยชน์ และพนักงานเดินหมาย ซึ่งมีโอกาสพบปะกับบุคคลคนภายนอก อาจมีการกระทำที่เป็น การเอื้อประโยชน์ต่อบุคคลหรือคู่ความในคดีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เช่น การส่งหมายหรือประกาศที่มีการละเว้นและไม่ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย เป็นต้น ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและลดปัญหาเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ตลอดทั้งปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ เจ้าหน้าที่กรมบังคับคดีทุกตำแหน่งและทุกระดับ จึงสามารถศึกษาแนวทางปฏิบัติ ขอบเขตและความรู้เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ได้ตามที่ปรากฏในคู่มือนี้

“ปลูก...ชีวิต
ปลูก...จริยธรรม
เพื่อชีวิตที่มีคุณค่า”

ตอนที่ 1

ทำความรู้จักกับประโยชน์ทับซ้อน

1. ความหมายของประโยชน์ทับซ้อน โดยสำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)

ประโยชน์ทับซ้อน คือ สถานการณ์หรือการกระทำของบุคคล (ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท ผู้บริหาร) มีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องกับงานส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้น โดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาหรือไม่เจตนาหรือบางเรื่องเป็นการปฏิบัติ สืบต่อกันมาจนไม่เห็นว่าเป็นสิ่งผิดแต่อย่างใด พฤติกรรมเหล่านี้เป็นการกระทำความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ (ประโยชน์ส่วนรวม) แต่กลับตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง

2. การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

1) ประโยชน์ส่วนบุคคล

ประโยชน์ส่วนบุคคล หมายถึง การที่บุคคลทั่วไปในสถานะเอกชน หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐในสถานะเอกชน ได้ทำกิจกรรมหรือ ได้ทำการต่างๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ครอบครัว ญาติ เพื่อน หรือ ของกลุ่มในสังคมที่มีความสัมพันธ์กันในรูปแบบต่างๆ เช่น การประกอบอาชีพ การทำธุรกิจ การค้าการลงทุน เพื่อหาประโยชน์ในทางการเงิน หรือในทางทรัพย์สินต่างๆ เป็นต้น ยกเว้นการกระทำเนื่องจากความสัมพันธ์ที่สมควรแก่หน้าที่และฐานะานุรูปเพื่อปกป้องสิทธิโดยชอบธรรมที่ไม่เกินไปกว่าสิทธิของผู้ถูกปกป้อง หรือเป็นการใช้สิทธิในฐานะองค์กรเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อปกป้องสถานะ ความสัมพันธ์และสิทธิกับหน่วยงานและรัฐ เว้นแต่มีบทกฎหมายที่ห้ามไว้ชัดเจน

2) ประโยชน์ส่วนรวม (ประโยชน์สาธารณะ)

2.1 ประโยชน์ส่วนรวม (ประโยชน์สาธารณะ) หมายถึง ผลดีอันเกิดจากการจัดทำบริการสาธารณะของภาครัฐเพื่อให้ประชาชนส่วนรวมได้รับประโยชน์ รวมถึงการส่งเสริม สนับสนุนประชาชนเพื่อมุ่งประโยชน์โดยรวม

2.2 การดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม

หมายถึง การที่บุคคลใดๆ ในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐ) ได้กระทำการใดๆ ตามหน้าที่ หรือได้ปฏิบัติหน้าที่ อันเป็นการดำเนินการในอีกส่วนหน้าที่หนึ่งแยกออกมาจากการดำเนินการตามหน้าที่ในสถานะของเอกชน การกระทำใดๆตามหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีวัตถุประสงค์ หรือมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม หรือ การรักษาประโยชน์ส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ของรัฐ การทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและจะมีรูปแบบของความสัมพันธ์ หรือมีการกระทำในลักษณะต่างๆกันที่เหมือนหรือคล้ายกับการกระทำของบุคคลในสถานะเอกชน เพียงแต่การกระทำในสถานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกับการกระทำในสถานะเอกชน จะมีความแตกต่างกันที่วัตถุประสงค์เป้าหมายหรือประโยชน์สุดท้ายที่แตกต่างกัน

3) การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมของเจ้าหน้าที่รัฐ หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ตกอยู่ในฐานะเป็นผู้มีส่วนได้เสียในรูปแบบต่างๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติห้ามไว้ และเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น ยังได้เข้าไปพิจารณาดำเนินการในกิจการสาธารณะที่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในกิจการของรัฐเพื่อประโยชน์ของรัฐ แต่เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้พิจารณาได้มีผลประโยชน์

ส่วนตนเข้าไปแอบแฝง หรือได้นำประโยชน์ส่วนตนเข้าไปมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ซึ่งรวมถึงการนำเอาการมีส่วนได้เสียในรูปแบบต่างๆ หรือการมีผลประโยชน์แอบแฝงหรือการนำความสัมพันธ์ส่วนตนเข้าไปเกี่ยวข้องในการตัดสินใจในการดำเนินการใดๆ ตามอำนาจหน้าที่ของการดำเนินงานที่เป็นกิจการส่วนรวมของรัฐ เช่น การบริหารงานภาครัฐ หรือในการจัดทำบริการสาธารณะของรัฐแล้ว การพิจารณาดำเนินการดังกล่าวข้างต้นของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้นำประโยชน์ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการดำเนินการใดๆ ที่เป็นงานในอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การดำเนินการที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม

รูปแบบของการกระทำที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม สามารถจำแนกการกระทำออกเป็นรูปแบบต่างๆ เช่น

- (1) การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ชั่วคราว ในกิจการที่เป็นของส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐและทำให้หน่วยงานของรัฐเสียหายหรือเสียประโยชน์
- (2) การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ต่างๆ เช่น การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ การรับของขวัญและผลจากการรับทรัพย์สินนั้น ได้ส่งผลหรือมีผลต่อการตัดสินใจในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่

(3) การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ใช้ข้อมูลภายในของรัฐ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการกำหนดนโยบายหรือสั่งการตามกฎหมายหรือตามอำนาจหน้าที่ และจะส่งผลกระทบทำให้การบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพหรืออาจจะส่งผลให้การจัดซื้อจัดจ้างในภาครัฐเกิดการเอื้อประโยชน์ หรือทำให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

(4) การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ทำงานพิเศษต่างๆ โดยใช้เวลาในระหว่างที่จะต้องปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ให้กับรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ

(5) การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้เข้ามาทำธุรกิจกับหน่วยงานภาครัฐ ในลักษณะที่เข้ามามีส่วนได้เสียในสัญญาต่างๆ ที่ได้ทำไว้กับหน่วยงานของรัฐ

(6) การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ทำงานในภาคเอกชนที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐนั้น ในภายหลังอันเป็นเวลาต่อเนื่องเมื่อได้พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้ว การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้กำหนดโครงการสาธารณะ และได้นำโครงการนั้นไปลงในพื้นที่ของตนเพื่อเอื้อประโยชน์ส่วนตนหรือของพวกพ้อง

(7) การมีอคติในการใช้ดุลยพินิจตัดสินใจเพื่อมุ่งตอบสนองแก่หน่วยงานอื่นโดยหน่วยงานหนึ่ง เช่น การดำรงตำแหน่งของเจ้าหน้าที่รัฐซ้อนกันทั้งสองหน่วยงานที่มีบทบาทขัดแย้งกัน ได้ใช้อำนาจหน้าที่เพื่อรับใช้ผลประโยชน์ของอีกหน่วยงานหนึ่ง

ตอนที่ 2

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ในการพิจารณาประโยชน์ทับซ้อน

การขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมนั้น เป็นปัญหาที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากเป็นเรื่องที่เชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริตคอร์รัปชัน กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใด ก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดการนำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชันมากเท่านั้น ดังนั้น จึงควรมีมาตรการในการป้องกันไม่ให้เกิดสถานการณ์การขัดกันของผลประโยชน์เกิดขึ้น หรือเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็ต้องควบคุม ตรวจสอบ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะไม่นำไปสู่การทุจริตคอร์รัปชัน ทำให้ส่วนรวมต้องเสียหาย

1. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542

มาตรา 100 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินกิจการดังต่อไปนี้

(1) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจ กำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(2) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(3) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว

(4) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษาตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบ ของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้ง

ต่อประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคสอง โดยให้ถือว่าการดำเนินการของคู่สมรสดังกล่าวเป็นการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา 101 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 100 มาใช้บังคับกับการดำเนินการของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปี โดยอนุโลม เว้นแต่การเป็นผู้ถือหุ้นไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งมีใช้บริษัทที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐตามมาตรา 100 (2) ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

มาตรา 103 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยา ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บทบัญญัติในวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม

2. ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543

ข้อ 3 ในประกาศนี้

“การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือบุคคลที่ให้อำนาจในโอกาสต่างๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้อำนาจตามมารยาทที่ปฏิบัติกันนในสังคม

“ญาติ” หมายความว่า ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา คู่สมรส ผู้บุพการี หรือผู้สืบสันดานของคู่สมรส บุตรบุญธรรมหรือผู้รับบุตรบุญธรรม

“ประโยชน์อื่นใด” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งใดในลักษณะเดียวกัน

ข้อ 4 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามธรรมจรรยาตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ 5 เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ดังต่อไปนี้

(1) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะานุรูป

(2) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติ ราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคลแต่ละโอกาสไม่เกิน สามพันบาท

(3) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการ ให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

ข้อ 7 การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ หรือมีราคาหรือมีมูลค่ามากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ 5 ซึ่ง เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับมาแล้ว โดยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องรับไว้ เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพหรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล เจ้าหน้าที่ ของรัฐผู้นั้นต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน สถาบัน หรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด โดยทันทีที่สามารถ กระทำได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสม และสมควรที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชา หรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หน่วยงาน หรือสถาบันหรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด มีคำสั่ง ว่าไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือ ประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้โดยทันที ในกรณีที่ไม่สามารถคืนได้ให้เจ้าหน้าที่ ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้เป็นสิทธิของ หน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว

เมื่อได้ดำเนินการตามความในวรรคสองแล้วให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่เคยได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวเลย ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจหรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐ ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ถอดถอน ส่วนผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการ และกรรมการในองค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่ไม่มีผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจ ถอดถอนให้แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้เพื่อดำเนินการตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาท้องถิ่นที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นสมาชิกแล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ข้อ 8 หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วไม่ถึงสองปีด้วย

3. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้ หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2544 ข้อ 3 ในระเบียบนี้

“ของขวัญ” หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ที่ให้แก่กันเพื่ออรรถาสัยไมตรี และให้หมายความรวมถึง เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดที่ให้เป็นการว่างตัว ให้โดยเสน่หา หรือเพื่อการ สงเคราะห์ หรือให้เป็นสินน้ำใจ การให้สิทธิพิเศษซึ่งมิใช่เป็นสิทธิ ที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไปในการได้รับการลดราคาทรัพย์สิน หรือ การให้สิทธิพิเศษในการได้รับบริการหรือความบันเทิง ตลอดจน การออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางหรือท่องเที่ยวค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และไม่ว่าจะให้เป็นบัตร ตัว หรือ หลักฐานอื่นใด การชำระเงินให้ล่วงหน้า หรือการคืนเงินให้ในภายหลัง

“ปกติประเพณีนิยม” หมายความว่า เทศกาลหรือวันสำคัญซึ่งอาจ มีการให้ของขวัญกัน และให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดง ความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ความช่วยเหลือตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

ข้อ 5 เจ้าหน้าที่ของรัฐจะให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคล ในครอบครัวของผู้บังคับบัญชา นอกเหนือจากกรณีปกติประเพณีนิยม ที่มีกรให้ของขวัญแก่กันมิได้

การให้ของขวัญตามปกติประเพณีนิยมตามวรรคหนึ่ง เจ้าหน้าที่ ของรัฐจะให้ของขวัญที่มีราคาหรือมูลค่าเกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้ สำหรับการรับ

ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริตมิได้

เจ้าหน้าที่ของรัฐจะทำการเรียกรับเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดหรือ ใช้เงินสวัสดิการใดๆ เพื่อมอบให้หรือจัดหาของขวัญให้ผู้บังคับบัญชา หรือนุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชาไม่ว่าในกรณีใดๆ มิได้

ข้อ 6 ผู้บังคับบัญชาจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลใน ครอบครัวของตน รับของขวัญจากเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้อยู่ในบังคับ บัญชามิได้ เว้นแต่เป็นการรับของขวัญตามข้อ 5

ข้อ 7 เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลใน ครอบครัวของตน รับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าหน้าที่ของรัฐมิได้ ถ้ามิใช่เป็นการรับของขวัญตามกรณีที่กำหนด ไว้ในข้อ 8

ผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ ผู้มาติดต่องานหรือผู้ซึ่งได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในลักษณะดังต่อไปนี้

(1) ผู้ซึ่งมีคำขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการอย่างหนึ่ง อย่างไม่ชอบ เช่น การขอใบรับรอง การขอให้ออกคำสั่งทางปกครอง หรือ การร้องเรียน เป็นต้น

(2) ผู้ซึ่งประกอบธุรกิจหรือมีส่วนได้เสียในธุรกิจที่ทำกับ หน่วยงานของรัฐ เช่น การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการได้รับสัมปทาน เป็นต้น

(3) ผู้ซึ่งกำลังดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่มีหน่วยงานของรัฐเป็น ผู้ควบคุมหรือกำกับดูแล เช่น การประกอบกิจการโรงงาน หรือธุรกิจ หลักทรัพย์ เป็นต้น

(4) ผู้ซึ่งได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ข้อ 8 เจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตน รับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เฉพาะกรณีการรับของขวัญที่ให้ตามปกติ ประเพณีนิยม และของขวัญนั้นมีราคาหรือมูลค่าไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้ สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ 9 ในกรณีที่บุคคลในครอบครัวของเจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบในภายหลังว่าเป็นการรับของขวัญโดยฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้ สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีราคาหรือมูลค่าเกินกว่าที่กำหนดไว้ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ข้อ 10 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจงใจปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ของขวัญ หรือรับของขวัญโดยฝ่าฝืนระเบียบนี้ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นข้าราชการการเมือง ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นประพฤติปฏิบัติไม่เป็นไปตามคุณธรรมและจริยธรรม และให้ดำเนินการตามระเบียบที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการการเมือง

(2) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นข้าราชการประเภทอื่นนอกจาก (1) หรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานของรัฐวิสาหกิจ ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดทางวินัย และให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ดำเนินการให้มีการลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

ข้อ 11 ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีหน้าที่สอดส่องและให้คำแนะนำในการปฏิบัติตามระเบียบนี้แก่หน่วยงานของรัฐในกรณีที่มีผู้ร้องเรียนต่อสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดปฏิบัติในการให้ของขวัญหรือรับของขวัญ ผ่าฝืนระเบียบนี้ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้

ข้อ 12 เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างให้เกิดทัศนคติในการประหยัดแก่ประชาชนทั่วไป ในการแสดงความยินดี การแสดงความปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับ หรือการแสดงความเสียใจในโอกาสต่างๆ ตามปกติประเพณีนิยม ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐพยายามใช้วิธีการแสดงออก โดยใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพร หรือใช้บัตรแสดงความเสียใจ แทนการให้ของขวัญ ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างค่านิยมการแสดงความยินดี การแสดงความปรารถนาดี การแสดงการต้อนรับ หรือการแสดงความเสียใจ ด้วยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแนะนำหรือกำหนดมาตรการจูงใจที่จะพัฒนาทัศนคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้อยู่ในบังคับบัญชาให้เป็นไปในแนวทางประหยัด

4. ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ส่วนคำปรารภได้กล่าวถึงค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ 9 ประการของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน 9 ข้อ ดังนี้

- (1) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- (2) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
- (3) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์

ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน

- (4) การยื่นหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- (5) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และ

ไม่เลือกปฏิบัติ

- (6) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และ

ไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง

- (7) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

(8) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

- (9) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

ข้อ 5 ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

- (1) ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะ

เป็นญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบ การใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณหรือโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้น ต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง

(2) ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือ สิ่งอำนวยความสะดวกทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเอง หรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

(3) ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติการใด ในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับ ประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่ ในกรณีมีความ เคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อน แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาหัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการ จริยธรรมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจริยธรรมวินิจฉัยเป็นประการใด แล้วจึงปฏิบัติตามนั้น

(4) ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรง หรือหน้าที่อื่นในราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงาน ของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณี ที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการ หรือประโยชน์ ส่วนรวม กับประโยชน์ส่วนตัวหรือส่วนกลุ่มอันจำเป็นต้องวินิจฉัย หรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวม เป็นสำคัญ

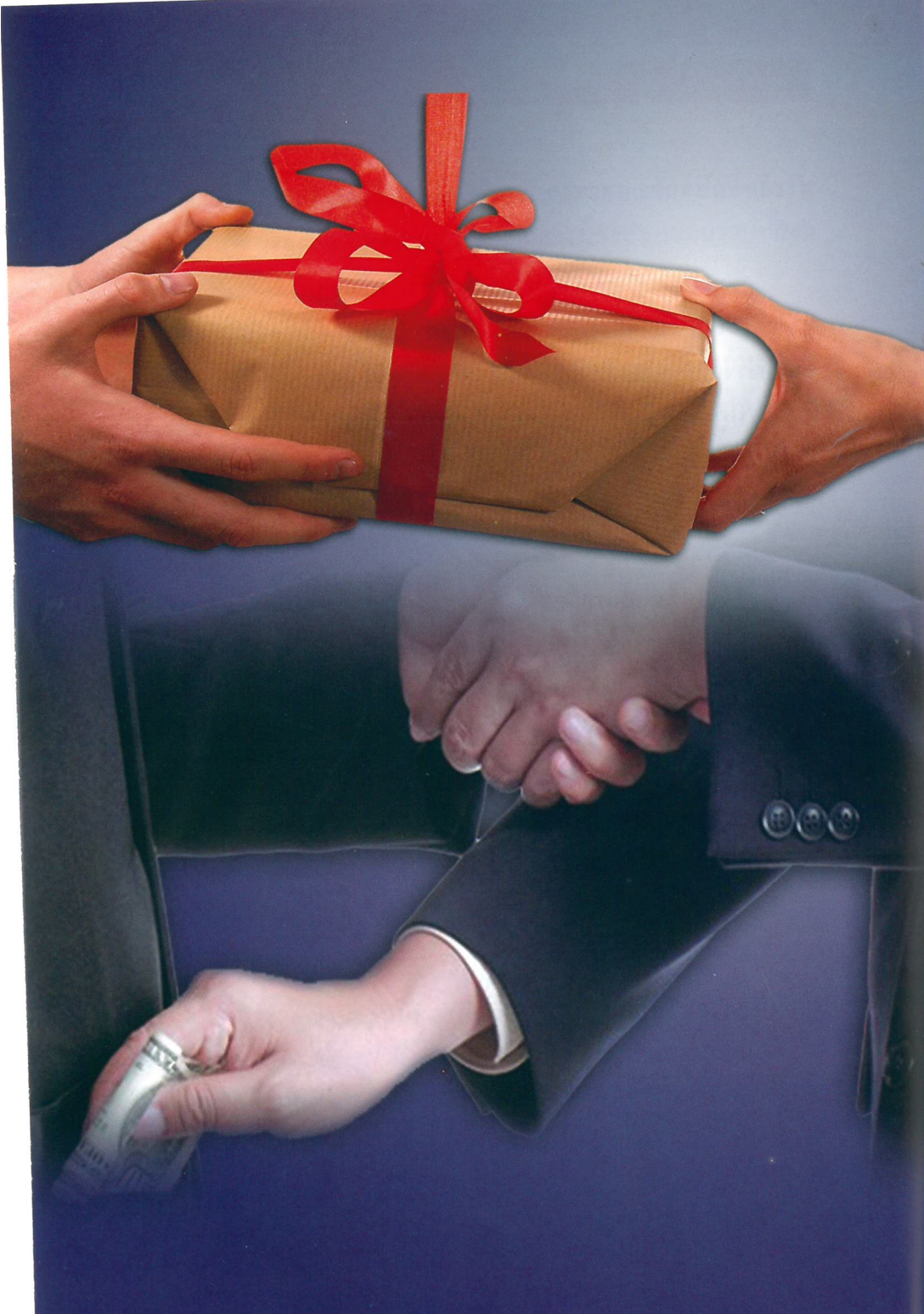
ข้อ 6 ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงประโยชน์ที่มีขอบ โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่าง

ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

(1) ไม่เรียก รับ หรือยอมจะรับ หรือยอมให้ผู้อื่นเรียก รับ หรือยอมจะรับซึ่งของขวัญ แทนตนหรือญาติของตน ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่หรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นการให้โดยธรรมจรรยา หรือเป็นการให้ตามประเพณีหรือให้แก่บุคคลทั่วไป

(2) ไม่ใช่ตำแหน่งหรือกระทำการที่เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลใด เพราะมีอคติ

(3) ไม่เสนอหรืออนุมัติโครงการ การดำเนินการ หรือการดำเนินกิจกรรมหรือสัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้ประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือประมวลจริยธรรมนี้

ตอนที่ 3

ข้อเสนอแนะในการพิจารณาเกี่ยวกับการให้-รับของขวัญและ/หรือผลประโยชน์อื่นใด

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นรูปแบบหนึ่งของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม และเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ ประกอบกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด รัฐสภาได้ตราเป็นกฎหมายเฉพาะซึ่งหากเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่าฝืนจะมีโทษตามกฎหมาย ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน จึงเสนอข้อคำถามเป็นกรอบความคิดที่ใช้ในการตัดสินใจว่าจะรับหรือไม่รับของขวัญและ/หรือผลประโยชน์ มี 3 คำถามดังนี้

1. เราควรรับหรือไม่
2. เราต้องรายงานหรือไม่
3. เราสามารถเก็บไว้เป็นของตนเองได้หรือไม่

1. เราควรรับหรือไม่

ตามหลักการทางจริยธรรมแม้ว่าเราจะไม่ควรรับ แต่มีหลายโอกาสที่ไม่เราสามารถปฏิเสธได้หรือเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม อย่างไรก็ตามมีหลายโอกาสที่ไม่เป็นการเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะรับ

1) ถ้าเป็นการให้เงินจะต้องปฏิเสธไม่ว่าจะเป็นโอกาสใดๆ การรับเงินสดหรือสิ่งใดๆที่สามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงิน เช่น ลีoadเตอร์หุ้น พันธบัตร เป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมและอาจเข้าข่ายการรับสินบน

การถูกเสนอสิ่งใดๆนอกเหนือจากเงินนั้น สิ่งที่เราควรนำมาเป็นเหตุผลในการตัดสินใจ คือ ทำไมเขาจึงเสนอให้และความประทับใจต่อของขวัญและ/หรือผลประโยชน์จะส่งผลต่อการตัดสินใจหรือการทำงานในอนาคตหรือไม่

ถ้าทำงานอยู่ในกลุ่มเสี่ยง อ่อนไหว หรืออยู่ในข่ายที่ต้องได้รับความไว้วางใจเป็นพิเศษ เช่น งานตรวจสอบภายใน และงานตรวจคุณภาพต่างๆ การจัดซื้อจัดจ้าง การออกใบอนุญาต หรือการอนุมัติ/อนุญาตต่างๆ ฯลฯ จะต้องปฏิบัติตามนโยบายและหลักจริยธรรมเรื่องนี้มากกว่าบุคคลกลุ่มอื่น

2) การรับก่อให้เกิดการขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวมหรือไม่ หากการรับก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์สาธารณะแล้วผลประโยชน์ส่วนตัวที่ได้รับกลายเป็นมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือก่อให้เกิดข้อสงสัยต่อสาธารณะชนว่าเป็นการประพฤติโดยมิชอบ

หลักการปฏิบัติงานในภาครัฐอยู่บนพื้นฐานที่ว่า “การกระทำและการตัดสินใจใดๆ จะต้องกระทำด้วยความเป็นกลางปราศจากการมีส่วนได้เสียในการให้บริการ และปกป้องผลประโยชน์ของสังคมไทยโดยรวม” ดังนั้นองค์กรหรือบุคคลใดๆ ไม่ควรใช้ของขวัญหรือผลประโยชน์มาแสวงหาความชอบ ผลประโยชน์ให้กับองค์กรหรือตนเองเหนือองค์กรหรือบุคคลอื่น ทำให้เกิดความสั่นคลอนความเชื่อถือไว้วางใจที่ประชาสังคมมีต่อภาครัฐและทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคม

2. เราต้องรายงานหรือไม่

การรายงานการรับของขวัญและ/หรือผลประโยชน์ตัดสินใจหลักการต่อไปนี้

1) ธรรมชาติของผู้ให้ พิจารณาตามกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รวมทั้งนโยบายของหน่วยงาน เช่น การห้ามรับของขวัญหรือประโยชน์จากคู่สัญญา/องค์กรหรือบุคคลที่กำลังจะมาทำการค้า การสัญญาว่าจะให้-รับกับองค์กรหรือบุคคลที่จะขอทำใบอนุญาตหรือรับการตรวจสอบด้านต่างๆ

หน่วยงานควรกำหนดนโยบายด้านนี้ให้เคร่งครัดและมีกระบวนการที่ช่วยให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐสามารถจัดการเรื่องนี้ได้อย่างเหมาะสม การรายงานรับของขวัญและ/หรือผลประโยชน์ใดๆ ต้องมีการลงทะเบียนรับอย่างเป็นทางการ

2) บทบาทหน้าที่ในองค์กร ถ้าข้าราชการนั้นๆทำงานในขอบข่ายที่อ่อนไหวและต้องการความเชื่อถือไว้วางใจเป็นพิเศษและ/หรือกลุ่ม

ที่เกี่ยวกับการได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์ทั้งจากระดับองค์กรและระดับบุคคล เช่น งานตรวจสอบ งานจัดซื้อจัดจ้าง การให้ใบอนุญาต/ยึด เป็นต้น ควรให้แน่ใจที่สุดว่าตัวท่านและองค์กรมีความเที่ยงธรรมและจะไม่ถูกตั้งข้อสงสัยแม้ว่าหน่วยงานมิได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการห้ามรับของขวัญและ/หรือผลประโยชน์ใดๆและมีได้กำหนดให้รายงานการรับของขวัญและ/หรือผลประโยชน์นั้น

แนวทางพิจารณาในทางปฏิบัติ

ของขวัญทั้งหมดที่มีค่าทางวัฒนธรรมหรือประวัติศาสตร์ เช่น งานศิลปะ พระพุทธรูป เครื่องประดับโบราณ ฯลฯ แม้จะมีขนาดเล็กน้อยหรือเป็นเรื่องเล็กน้อย ของขวัญชิ้นนั้นๆ ย่อมเป็นทรัพย์สินขององค์กรไม่ว่าจะมีราคาเท่าใด

ของขวัญหรือผลประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเทียบกับราคาตลาดมีค่าน้อยกว่า 3,000 บาท ไม่ต้องรายงานและอาจเก็บเป็นของตนเองได้

ของขวัญหรือผลประโยชน์ใดๆ เมื่อเทียบกับราคาตลาดมีค่าเกิน 3,000 บาท ต้องรายงานหน่วยงานและลงทะเบียน

ถ้าของขวัญหรือผลประโยชน์ที่มีค่าทางการตลาด ระหว่าง 3,000-15,000 บาท และเจ้าหน้าที่มีความจำเป็นต้องรับ ให้องค์กรโดยหัวหน้าส่วนราชการตัดสินใจว่าสมควรให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐคนนั้นๆ รับทรัพย์สินดังกล่าวหรือไม่

ถ้าของขวัญหรือผลประโยชน์มีค่าทางการตลาดมากกว่า 15,000 บาท ให้ส่งมอบเป็นทรัพย์สินขององค์กร เพื่อใช้ประโยชน์สาธารณะหรือตามความเหมาะสม องค์กรอาจพิจารณาอนุญาตให้ข้าราชการ

หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเก็บรักษาของไว้เป็นกรณีไป เช่น ของขวัญ ในการย้ายหน่วยงานในขณะที่ดำรงตำแหน่งเดิม ของขวัญในโอกาสเกษียณอายุราชการหรือลาออกจากงาน ของขวัญหรือผลประโยชน์ที่เพื่อนร่วมงานให้เมื่อเจ็บป่วย เป็นต้น

ถ้าในปีงบประมาณใดๆ คุณค่ารวมของของขวัญและ/หรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากผู้ให้คนเดียวกัน กลุ่มเดียวกัน หรือผู้ที่มีความสัมพันธ์กันหลายๆครั้ง เมื่อรวมกันทั้งปีมีค่ามากกว่า 3,000 บาท ต้องรายงานของขวัญหรือผลประโยชน์แต่ละอย่างที่ได้รับ

ถ้าในปีงบประมาณใดๆ ได้ของขวัญและ/หรือผลประโยชน์จากผู้รับบริการ แม้จะต่างคนต่างกลุ่ม เพื่อเป็นการขอบคุณในการให้บริการที่ดี เมื่อรวมกันแล้วมีค่ามากกว่า 3,000 บาท ต้องรายงานของขวัญหรือผลประโยชน์แต่ละอย่างนั้น

ถ้าในปีงบประมาณใดๆ ได้ของขวัญและ/หรือผลประโยชน์จากผู้รับบริการที่ได้อย่างสม่ำเสมอ บ่อยครั้งอาจทำให้เกิดข้อสงสัยจากประชาชนว่ามีอิทธิพลบิดเบือน ก่อให้เกิดอคติในการให้บริการของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐ หรืออาจก่อให้เกิดความรู้สึกชอบและคาดหวังว่าจะได้รับของขวัญและหรือผลประโยชน์เมื่อมีผู้มารับบริการ ควรปฏิเสธการรับ

เงินสดหรือสิ่งใดๆ ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ เช่น หุ้น พันธบัตร ล็อตเตอรี่ ต้องปฏิเสธไม่รับไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดๆ

3. เราจะเก็บรักษาไว้เองได้หรือไม่

1) ปกติสามารถเก็บรักษาไว้เอง หากมีค่าไม่เกิน 3,000 บาท

2) หากมีราคาทางการตลาดระหว่าง 3,000-15,000 บาท ส่วนราชการต้องพิจารณาตัดสินว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐนั้นๆ จะเก็บไว้เองได้หรือไม่

3) หากราคามากกว่า 15,000 บาท จะต้องให้เป็นทรัพย์สินของส่วนราชการ และส่วนราชการพิจารณาตัดสินว่าจะใช้ประโยชน์อย่างไร

กฎแห่งความเสี่ยง

การรับของขวัญและผลประโยชน์ใดๆ เป็นสาเหตุให้สาธารณชนรับรู้ว่ามีกรปฏิบัติอย่างมีอคติ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ก่อให้เกิดการทำลายความเชื่อถือศรัทธาของประชาชน ต่อภาครัฐและต่อข้าราชการ

กฎแห่งความเสี่ยง 2 ประการที่สำคัญ คือ

1. ความพยายามที่จะหลบเลี่ยงกฎเกณฑ์โดยตีค่าราคาของขวัญและ/หรือผลประโยชน์น้อยกว่าความเป็นจริง การตีราคาต่ำกว่าความเป็นจริงนั้น บุคคลอาจจงใจตนเองหรือจงใจผู้อื่นให้คิดว่าของขวัญและ/หรือผลประโยชน์นั้นๆ มีค่าต่ำกว่าที่เป็นจริง เพื่อหลีกเลี่ยงการรายงาน การกระทำดังกล่าวนับว่าเป็นการคดโกงและหลอกลวง ซึ่งเข้าข่ายฝ่าฝืนประมวลจริยธรรม

2. การเพิกเฉยมองข้ามความผิดและละเลยต่อผลที่เกิดขึ้น

การรับของขวัญและ/หรือผลประโยชน์ใดๆ อาจทำให้ติดเป็นนิสัยอย่างรวดเร็ว และก่อให้เกิดความคาดหวังเสมอว่าจะได้รับของขวัญและ/หรือผลประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ทำให้เกิดความรู้สึกชอบหรืออยากปฏิบัติต่อผู้รับบริการ หรือผู้รับงาน-รับจ้าง-รับเหมา ฯลฯ

ที่เป็นผู้ให้ของขวัญและ/หรือผลประโยชน์โดยอิทธิพลของความชอบหรือประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับทำให้มีการปฏิบัติตอบแทนเกินกว่ามาตรฐานที่กำหนด

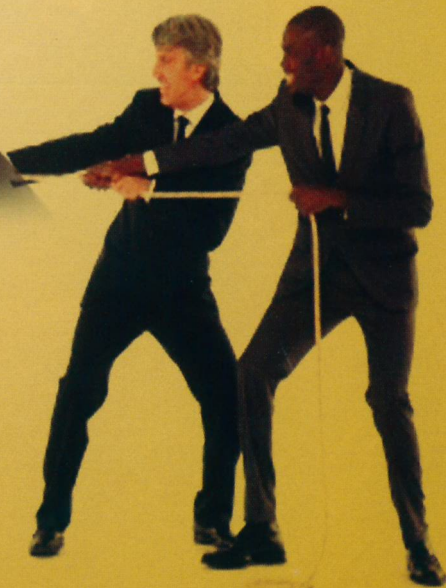
ในสถานการณ์เช่นนี้ ผู้รับจ้าง ผู้รับเหมา หรือผู้รับจัดซื้อ อาจารย์ผู้ผลิตและเข้าใจว่าการรับจ้างต่างๆ ไม่ต้องทำในระดับมาตรฐานหรือลดคุณค่าการบริการ นอกจากนี้หากเกิดการปฏิบัติเป็นวัฒนธรรมการทำงานขององค์กรข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีพฤติกรรมเคยชินกับ “การรับรางวัล” จากการปฏิบัติหน้าที่และละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบ ซึ่งจัดได้ว่าเป็นการรับสินบน

ความเชื่อถือว่าว่างใจและจริยธรรมเป็นรากฐานของการบริหารภาครัฐที่ดี เมื่อเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าหน่วยงานใดจะถูกคาดหวังให้ปฏิบัติหน้าที่และตัดสินใจโดยปราศจากอคติ ถูกคาดหวังไม่ให้แสวงหาของขวัญและ/หรือผลประโยชน์ใดๆ นอกเหนือจากเงินเดือนและสวัสดิการที่รัฐจัดให้

แม้ว่านโยบายของหน่วยงานหลายแห่งจะอนุญาตให้รับของขวัญได้ โดยถือว่าเป็นของที่ระลึกในโอกาสที่เหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามควรมีขอบเขตในการรับเสมอ การฝ่าฝืนจะนำไปสู่ความเสี่ยงต่อการทุจริตและทำลายชื่อเสียงทั้งต่อตนเองและองค์กร

CONFLICT OF INTEREST

ตอนที่ 4

แนวทางการปฏิบัติงาน ของกรมบังคับคดีเพื่อป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อน

กรมบังคับคดีมีนโยบายส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ในสังกัดมีจิตสำนึกในด้านคุณธรรมและจริยธรรม ปฏิบัติหน้าที่ราชการในส่วนที่ตนรับผิดชอบเป็นไปตามกฎหมาย รักษาประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติ อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้เกิดผลดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามภารกิจของกรมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อราชการโดยรวม จึงจัดให้มีข้อบังคับเกี่ยวกับมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่กรมบังคับคดี รวมถึงการวางแผนนโยบายการปฏิบัติงานด้วยความสุจริต โปร่งใส และตรวจสอบได้ ดังนี้

1. การปฏิบัติงานตามภารกิจของกรม

ได้มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมบังคับคดี ประกาศกรมบังคับคดีเกี่ยวกับมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่กรมบังคับคดี ดังนี้

1) ประกาศกรมบังคับคดี ฉบับลงวันที่ 8 กันยายน 2548 เรื่อง มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่กรมบังคับคดี

2) ประกาศกรมบังคับคดี ฉบับลงวันที่ 6 กรกฎาคม 2453 เรื่อง ข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมบังคับคดี

3) คู่มือปฏิบัติตามข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการกรมบังคับคดี

4) ประกาศกรมบังคับคดี ฉบับลงวันที่ 9 ตุลาคม 2556 เรื่อง จรรยาสำหรับผู้ทำหน้าที่ประเมินราคาทรัพย์สินกรมบังคับคดี

5) ประกาศกรมบังคับคดี ฉบับลงวันที่ 16 มิถุนายน 2555 เรื่อง ประกาศนโยบายเกี่ยวกับความโปร่งใสและตรวจสอบได้ของกรมบังคับคดี

6) ข้อบังคับกรมบังคับคดีว่าด้วยจรรยาบรรณของเจ้าพนักงานบังคับคดีและเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กรมบังคับคดี พ.ศ. 2558

7) คำสั่งกรมบังคับคดี ที่ 456/2548 ลงวันที่ 8 กันยายน 2548 เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานในกรมบังคับคดี

8) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 มาตรา 42 (3) ประกอบ ประกาศกรมบังคับคดี เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญในกรมบังคับคดี ที่ให้ผู้บังคับบัญชาต้องพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติราชการโดยคำนึงถึงผลงาน ศักยภาพ และความประพฤติของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ไม่ใช่อาศัยความสัมพันธ์หรือความเสน่หาเป็นการส่วนตัว ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงประโยชน์ราชการเป็นอันดับแรก

นอกจากมีการกำหนดมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมแล้ว กรมบังคับคดีได้ทำการนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ประกอบการปฏิบัติงาน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง สะดวกต่อผู้รับบริการ และสามารถกำกับดูแลตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เกิดความโปร่งใส ลดการใช้ดุลยพินิจของผู้ปฏิบัติงานและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนด้วยวิธีการต่างๆ ดังนี้

- 1) การประชาสัมพันธ์ผ่านระบบโซเชียลมีเดีย (You Tube)
- 2) เผยแพร่ข้อมูลการขายทอดตลาดทรัพย์สินผ่าน Application on mobile “LED Property” ซึ่งแอปพลิเคชันนี้จะมีข้อมูลการขายทอดตลาดที่เป็นปัจจุบัน สามารถสืบค้นข้อมูลได้ง่าย สะดวก และรวดเร็ว พร้อมทั้งมีคู่มือการซื้อทรัพย์สินสำหรับผู้สนใจเข้าซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาด เพื่อทำความเข้าใจเบื้องต้น
- 3) การประเมินราคาทรัพย์สินด้วย GPS เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจในการประเมินราคาทรัพย์สิน เพื่อให้เกิดความถูกต้อง ชัดเจน และเป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้เสีย
- 4) ระบบการโอนเงินเข้าบัญชี (e-Payment)
- 5) ระบบการวางเงินประกันเข้าซื้อทรัพย์สิน (EDC-Payment)
- 6) ระบบค้นหาทรัพย์สินรอกการขายทอดตลาด (Led Application Plus)
- 7) ระบบการประมูลขายทอดตลาดด้วยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Offering Auction Pilot Project System) เป็นระบบการเสนอราคาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นการเพิ่มช่องทางให้บริการประชาชนที่สนใจเข้าซื้อทรัพย์สินของกรมบังคับคดี เพื่อช่วยลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของกรมบังคับคดี ทำให้ประชาชนเข้าถึงบริการของรัฐได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ทัวถึง เป็นธรรม และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและความโปร่งใสในกระบวนการขายทอดตลาดของกรมบังคับคดี
- 8) การสอบถามสถานะคดี หรือการนัดคดีผ่านเว็บไซต์กรมบังคับคดี
- 9) โครงการพัฒนาระบบ e-Filing ซึ่งคู่ความสามารถยื่นคำร้องผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์และตรวจสอบสถานะคดีได้
- 10) การทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับหน่วยงานอื่น ในการประสานข้อมูล หรือความร่วมมือเพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กรมบังคับคดีโปร่งใยิ่งขึ้น

2. กิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

และป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ภายใต้บริบทของสังคมปัจจุบันซึ่งมีการสื่อสารและเชื่อมโยงข้อมูลกันอย่างรวดเร็วเนื่องจากเทคโนโลยีมีความทันสมัยทำให้กรมบังคับคดีต้องมีการพัฒนาบทบาทหน้าที่ในด้านต่างๆ เพื่อให้ทันต่อสภาวะการณ์และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนหรือสังคมได้อย่างทันทั่วถึง โดยเฉพาะปัญหาการทุจริตประพุดติมิชอบก็ได้มีการพัฒนาตามระบบเทคโนโลยีไปด้วย กรมบังคับคดีจึงกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตประพุดติมิชอบในหลายช่องทาง ดังนี้

1) ช่องทางการรับเรื่องร้องเรียน

- โทรศัพท์สายตรงผู้บริหาร หรือ e-mail ผู้บริหาร ตลอด 24 ชั่วโมง
- Help desk (พบผู้บังคับบัญชา หรือผู้ได้รับมอบหมาย)
- เว็บไซต์กรมบังคับคดี
- ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน สำนักงานเลขานุการกรม หรือกลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรมประจำกรมบังคับคดี ด้วยตนเอง, โทรศัพท์, โทรสาร, ไปรษณีย์
- การรับฟังความเห็นผ่านเว็บไซต์กรมบังคับคดี
- การสร้างเชื่อมโยงเครือข่ายภาคประชาชนในโครงการ “วิทยากรตัวคูณ”
- การรับฟังประชาพิจารณ์ (Hearing)

2) กิจกรรมที่ส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริตและโปร่งใส

- การณรงค้ไม่รับของขวัญ สินน้ำใจ โดยมีอธิบดีและผู้บริหารเป็นแบบอย่าง

- แนวทางการปฏิบัติงานและส่งเสริม ไม่รับผลประโยชน์ เช่น การห้ามเจ้าหน้าที่กรมบังคับคดีเข้าซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาด การห้ามเจ้าหน้าที่รับเป็นทนายความให้แก่คู่ความในคดี
- โครงการคุณภาพชีวิตและความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน
- แผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2560-2564
- การประสานความร่วมมือกับองค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) เพื่อให้คำแนะนำในการจัดทำระบบและกระบวนการจ่ายเงินในคดีให้รวดเร็ว ถูกต้อง โปร่งใสและเป็นธรรม
- ประกาศเจตจำนงกรมบังคับคดี เรื่อง การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นธรรมและโปร่งใส
- โครงการประเมินสำนักงานบังคับคดีใสสะอาด และคัดเลือกคดีศรีไอยรา
- การมีบัตรแสดงตนตลอดเวลาในการปฏิบัติงาน
- จัดบอร์ดภาพผู้บริการและเจ้าหน้าที่ทุกท่านแสดงให้ผู้รับบริการได้ทราบอย่างชัดเจน
- มีการประกาศแสดงขั้นตอนงานและระยะเวลาในการติดต่อราชการที่ชัดเจนให้ผู้รับบริการได้ทราบ

DISCIPLINARY ACTION

ตอนที่ 5

ตัวอย่างการลงโทษทางวินัย เจ้าหน้าที่ในสังกัดกรมบังคับคดี

1. **ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งนิติกร** มีพฤติกรรมเรียกรับเงินจากจำเลยในคดี โดยอ้างว่าสามารถช่วยเหลือจำเลยในการเจรจาประนอมหนี้กับโจทก์ เพื่อให้จำเลยซื้อทรัพย์สินคืนจากการขายทอดตลาดทรัพย์ได้ แต่ข้าราชการรายนี้ไม่สามารถดำเนินการตามที่กล่าวอ้าง จำเลยจึงขอเงินคืนแต่ได้รับการบ่ายเบี่ยง จึงเข้าร้องเรียนต่อผู้อำนวยการสำนักงาน ข้าราชการรายนี้จึงได้คืนเงินที่เรียกรับให้แก่จำเลยและข้าราชการรายนี้ยังขาดราชการติดต่อกันเกินกว่า 15 วัน โดยมีได้แจ้งเหตุให้ผู้บังคับบัญชาทราบและไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลย

พฤติการณ์เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามมาตรา 82 วรรคสามและฐานจงใจลงละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวเป็นเวลาเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุสมควรและไม่กลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการอีกเลย ตามมาตรา 92 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 และเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามข้อ 4 (2) ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2539) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ว่าด้วยความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง

โทษ

ไล่ออกจากราชการ

2. ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งนิติกร จำนวน 3 ราย ได้กระทำผิดวินัยร่วมกัน โดยการขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้คดีล้มละลายในที่ประชุมเจ้าหนี้ โดยอ้างว่าได้มีการขายโดยวิธีธรรมดามาแล้วหลายครั้ง แต่ไม่มีผู้เข้าสู้ราคา ซึ่งในการขายทรัพย์สินของลูกหนี้ดังกล่าวเป็นการขายโดยเอื้อประโยชน์ให้แก่ญาติของนิติกรหนึ่งในสามรายนี้ อีกทั้งยังเป็นการขายทรัพย์สินที่ไม่ถูกต้องเนื่องจากมิได้เป็นการอนุมัติขายโดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจและมีหน้าที่ที่ประชุมเจ้าหนี้ จนเป็นสาเหตุให้ผู้รับมอบอำนาจของเจ้าหนี้คัดค้านการขายเนื่องจากเห็นว่าเป็นการขายในราคาต่ำ และได้มีการร้องเพิกถอนการขายต่อศาลในเวลาต่อมา ซึ่งพฤติกรรมการกระทำร่วมกันของข้าราชการทั้งสามรายดังกล่าว มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าได้มีส่วนรู้เห็นในการขายทรัพย์สินที่ไม่ถูกต้อง

พฤติกรรมเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ดังนี้

1) ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งนิติกรระดับ 5 กระทำผิดวินัยฐานอาศัย หรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นตามมาตรา 82 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535

2) ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งนิติกรระดับ 7 กระทำผิดวินัยฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความอดสุภาพ เอาใจใส่ระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ ตามมาตรา ๘๔ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535

3) ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งนิติกรระดับ 8 ว กระทำผิดวินัยฐานอาศัย หรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น ตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความอดสุภาพ เอาใจใส่ รมัตระวังรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ ตามมาตรา ๘๔ วรรคแรก และฐานกระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ตามมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535

โทษ

1. ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งนิติกรระดับ 5 ตัดเงินเดือนร้อยละ 5 เป็นเวลา 2 เดือน
2. ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งนิติกรระดับ 7 ว ภาคทัณฑ์
3. ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งนิติกรระดับ 8 ว ตัดเงินเดือนร้อยละ 5 เป็นเวลา 2 เดือน

3. ลูกจ้างประจำ ตำแหน่งพนักงานขับรถยนต์ มีพฤติกรรมนำรถยนต์ของราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวในเวลาราชการและไม่ดูแลรักษารถยนต์ให้อยู่ในสภาพดี คឹมสุราขณะปฏิบัติหน้าที่อยู่เสมอ ขับรถยนต์โดยประมาทเลินเล่อปราศจากความระมัดระวังไม่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ดีเท่าที่ควร ไม่ช่วยเหลืองานของส่วนรวม ไม่สามารถปฏิบัติงานได้

เพราะมีอาการมีนเมา แต่งกายไม่สุภาพ ชอบเสียดังอะอะโว้ยวาย และพูดจาไม่สุภาพต่อหน้าประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

พฤติกรรมเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ฐานไม่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการ ตามข้อ 31 ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความอุตสาหะ ไม่เอาใจใส่ รมัตระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ และประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ ตามข้อ 32 ฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ ตามข้อ 36 ฐานไม่ปฏิบัติตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ และไม่ประพฤติตนในกรอบจรรยาบรรณ ตามข้อ 39 ฐานไม่อุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ ตามข้อ 40 ฐานประพฤติตนไม่สุภาพเรียบร้อยและไม่ช่วยเหลือระหว่างผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ตามข้อ 41 และฐานไม่รักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย ตามข้อ 46 แห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ พ.ศ. 2537

โทษ

ลดขั้นค่าจ้าง 1 ขั้น

4. ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งนิติกร ได้ปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานการบังคับคดีแพ่งโดยการยึดที่ดินของจำเลย ซึ่งในการยึดที่ดินดังกล่าว ข้าราชการรายนี้ได้ดำเนินการแจ้งการยึดให้เจ้าพนักงานที่ดินทราบภายหลังจากที่ได้ทำการยึดแล้วล่าช้าประมาณ 8 เดือน เป็นเหตุให้มีการยึดที่ดินของจำเลยช้าในคดีอื่นอีก และได้มีการ

ขายทอดตลาดเสร็จสิ้นไปก่อนคดีนี้

พฤติกรรมเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานไม่ปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ ตามมาตรา 84 วรรคแรก และฐานไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ ตามมาตรา 85 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบราชการพลเรือน พ.ศ. 2535

โทษ

ภาคทัณฑ์

5. พนักงานราชการ ตำแหน่งนิติกร ได้กระทำความผิดวินัยกรณีเรียกรับเงินจากจำเลยในคดีแพ่ง โดยอ้างว่าสามารถช่วยเหลือขอลดหยอดหนี้กับโจทก์ และสามารถนำทรัพย์สินที่ถูกยึดไว้คืนให้แก่จำเลยได้ และจะนำเงินที่จำเลยส่งมอบไปชำระหนี้ให้แก่โจทก์ แต่เมื่อได้รับเงินจากจำเลยแล้ว พนักงานราชการรายนี้ก็ได้ดำเนินการตามที่ตนกล่าวอ้าง จำเลยจึงได้ติดต่อกับโจทก์เพื่อชำระหนี้ด้วยตนเอง หลังจากนั้นจำเลยจึงทวงถามเงินของตนจากพนักงานราชการรายนี้คืน แต่ก็ได้คืนเงินเพียงบางส่วน ซึ่งในส่วนที่เหลือ เมื่อได้รับการทวงถามก็บ่ายเบี่ยงโดยตลอด จนกระทั่งจำเลยต้องแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

พฤติกรรมเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามข้อ 24 (1) และฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามข้อ 24 (8) ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. 2547

โทษ

ไล่ออกจากราชการ

หากพบเห็นพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ หรือบุคคลใดที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตประพฤติมิชอบ

สามารถแจ้งข้อมูลได้ทุกวันตลอด 24 ชั่วโมง ได้โดยช่องทางดังนี้
อธิบดีกรมบังคับคดี

โทรศัพท์ 0 2881 4800 โทรสาร 0 2433 6011

e-mail : ruenvade.s@led.mail.go.th

กลุ่มงานคุ้มครองจริยธรรม

โทรศัพท์ 0 2881 4808 โทรสาร 0 2881 4930

หรือแจ้งผ่านเว็บไซต์ www.led.go.th

บรรณานุกรม

- สำนักกฎหมายสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต.
คู่มือการปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อดำเนินการที่เป็นการ
ขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์ส่วนรวมตาม
มาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต. นนทบุรี : สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ๑๕๕๕
- กำชัย จงจักรพันธ์. การขัดกันแห่งผลประโยชน์และมาตรา ๑๐๐.
นนทบุรี : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติ
- สำนักงาน ก.พ. การบริหารจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน. คู่มือการพัฒนา
และส่งเสริมการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมข้าราชการพลเรือน.
นนทบุรี : สำนักงาน ก.พ., ๒๕๕๔

Conflict of Interest

กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม

189/1 ถนนบางขุนนนท์ แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700

โทรศัพท์ 0 2881 4999 สายด่วน 1111 กด 79

www.led.go.th

[http : www.facebook.com](http://www.facebook.com)

กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม